(Turkish Version)

Istihdam

S: Üçüncü ülke vatandaşları Belçika'da özel istihdama nasıl erişebilirler?
C: Yasal statülerine bağlı olarak çeşitli yollar vardır:

- Tek izne sahip olanlar: çalışma izni B (Belçika'ya 90 günden az çalışmak üzere gelenler için); belirli bir süre için tek izin (90 günden fazla çalışmak için gelenler için çalışma ve ikamet; prensip olarak, bir yıla kadar iş sözleşmesinin süresi boyunca tek bir izin, daha sonra yenilenebilir); belirsiz süreli tek izin (işçiler, çalışma izinleri ve/veya tek izinlere dayanarak çalıştıkları 2/3/4 yıldan sonra (bölgeye bağlı olarak) bu izin için başvurabilirler; herhangi bir işverende herhangi bir görevde çalışmaya izin verir).
- Mülteciler uluslararası koruma statüsü aldıktan hemen sonra işgücü piyasasına erişebilmektedirler.
- Sığınmacılar, kabul merkezlerinde dört ay kaldıktan sonra iş piyasasına erişebilirler.
- Ukraynalılar, A kartı veya A kartının verilmesini bekleyen Ek 15'e sahip olmaları halinde, iş piyasasına sınırsız erişime sahip olup, geçici koruma statüsüyle çalışabilirler. Bu statüden yararlanamayan bazı aile üyeleri de işgücü piyasasına aynı erişime sahiptir.

S: Üçüncü ülke vatandaşları Belçika'da kamu istihdamına erişebilir mi?
C: Yasal pozisyonlar veya daimi olarak atanan pozisyonlar için, kişi, uyruğuna bakılmaksızın seçimlere katılabilir. Ancak istihdam sırasında Belçika, başka bir AEA ülkesi veya İsviçre vatandaşı olmaları gerekir. Resmi yetkinin kullanılması veya devletin genel çıkarlarının korunmasıyla ilgili pozisyonlar için yalnızca Belçika vatandaşları uygundur. Sözleşmeye dayalı ilişkiler tüm milletlere açıktır (bkz. buraya). Bölgesel yönetimdeki pozisyonların yarısı sözleşmeye bağlı olarak doldurulmaktadır ve bu pozisyonlar tüm milletlere açıktır. Yasal bir pozisyona başvuran herkes bir AEA ülkesinin veya İsviçre'nin vatandaşı olmalıdır.

S: Üçüncü ülke vatandaşları Belçika'da hangi koşullar altında işsizlik yardımlarından yararlanabilirler?
C: Erişimleri temel olarak, aşağıdaki şekilde yaş kategorilerine bağlı olarak, tamamlanan istihdam günlerinin sayısına bağlıdır:

36 yaşının altındakilerin aşağıdakilerden herhangi birini kanıtlaması gerekir:

1. Başvurudan önceki 21 ay içerisinde 312 gün veya;
2. Başvurudan önceki 33 ay içerisinde 468 gün veya;
3. Başvurudan önceki 42 ay boyunca 624 iş günü.

36-49 yaşları arasındakilerin aşağıdakilerden herhangi birini kanıtlaması gerekir:

1. Başvurudan önceki 33 ay içerisinde 468 gün veya;
2. Başvurudan önceki 42 ay içerisinde 624 iş günü veya;
3. 33 ay boyunca 234 gün + bu 33 aydan önceki 10 yıl boyunca 1.560 gün veya;
4. 33 ay boyunca 312 gün + 468 güne ulaşan her gün için, bu 33 aydan önceki 10 yıl boyunca 8 gün.

50 yaşından itibaren aşağıdaki hususları kanıtlamaları gerekmektedir:

1. Başvurudan önceki 42 ay içerisinde 624 gün veya;
2. Başvurudan önceki 42 ay içerisinde 312 gün ve bu 42 aydan önceki 10 yıl içerisinde 1560 gün veya;

3. 42 ay boyunca 416 gün + 624 güne ulaşan eksik her gün için, bu 42 aydan önceki 10 yıl boyunca 8 gün

Geçici işsizlik, ücretsiz izin vb. süreler iş günü hesabına dahil değildir. Bazı günler iş günü olarak kabul edilir (sağlık sigortası tarafından karşılanan hastalık günleri ve tatil ücretinin karşılandığı günler).

S: Savaştan kaçan Ukraynalıların işe erişimini sağlamaya yönelik hedefli önlemler var mı?

C: Evet. Ukraynalılara geçici koruma sağlanıyor ve bölgesel düzeyde özel "entegrasyon programları" ve özel eğitimler ve çalışma desteği (VDAB) mevcut.

📌 İşe erişim ve işsizlik yardımlarına ilişkin bilgi verebilecek kamu kurumları ve STK'ların listesi

VDAB; ACTIRIS; FOREM; OCMW/CPAS; Agentschap integratie en Inburgering; BON; SAAMO; Centres Regional d'Integration

---

Eğitim

S: AB üyesi olmayan öğrenciler Belçika'da ilk ve ortaöğretime hangi koşullar altında erişebilirler?
C: Eğitim hakkı Belçika Anayasası'nda tanınmaktadır. Flamanca ve Fransızca konuşulan topluluklar, bu temel hakkı Belçika topraklarındaki tüm çocuklara açık bir şekilde tanımaktadır ve ikamet veya kimlik belgelerinin bulunmaması, çocuğun zorunlu eğitim hakkına engel olmamalıdır. Bu aynı zamanda sınırdaki gözaltı merkezinde kalan çocuklar için de geçerlidir. Bu yabancı uyruklu çocukların kayıt başvuruları diğer öğrencilerle aynı şekilde yapılır. Zorunlu eğitime uyum ebeveynlere/vasilere aittir. Çocuklar 18 yaşına kadar okula gitmekle yükümlüdür.

S: Yakın zamanda gelen AB üyesi olmayan öğrenciler Belçika'da dil ve/veya öğrenme desteği alıyor mu?
C: Evet, OKAN (Flamanca konuşan) ve DASPA'dan (Fransızca konuşan) destek var.

Flaman Topluluğunda, hazırlık eğitimi yeni gelen öğrencilere Hollandaca öğrenme fırsatı verir ve onları yeteneklerine en uygun eğitim düzeyine/türüne entegre eder. Resepsiyon sınıfı esas olarak Hollandaca öğrenmeye odaklanmaktadır. Okul yılının sonunda, yabancı dil konuşan her yeni gelen, bir katılım sertifikası alabilir ve genel eğitime geçebilir. Yeni gelen olarak değerlendirilebilmek için öğrencilerin: en az 12 yaşında olmaları; Yeni gelenler, yani en fazla bir yıl boyunca sürekli olarak Belçika'da ikamet edenler; Hollandaca'nın ana dili/ana dili olmayanlar; Dersleri başarıyla takip edebilecek düzeyde Hollandaca bilgisine sahip olmamak; Eğitim dili Felemenkçe olan bir eğitim kurumuna en fazla 9 ay süreyle kayıt yaptırmamış olmak. Resepsiyon dersleri veren kurumlar burada listelenmiştir burada.

Fransız Topluluğunda yeni gelenlerin kabulü için DASPA veya SOSN kuruldu. Bir öğrenci aşağıdaki durumlarda yeni gelen sayılır: iki buçuk ile 18 yaş arasındaysa ve; Mülteci olarak tanınmak için başvurmuş veya mülteci olarak tanınmıştır ve; ya mülteci olarak tanınmak için başvuran ya da mülteci olarak tanınan bir kişinin eşlik ettiği reşit olmayan bir kişi; ya kalkınma yardımı alan bir ülkenin vatandaşı ya da vatansız; bir yıldan az bir süredir Belçika'da ikamet ediyor. Bu koşulları karşılamayan çocuklar aşağıdaki durumlarda DASPA'ya hâlâ erişebilirler: 18 yaşından küçüklerse; yabancıysanız, evlat edinme yoluyla Belçika vatandaşlığını kazanmışsanız veya vatansızsanız; Fransız Topluluğu'nda bir okul yılından daha az bir süre eğitime katılmak; yeterince Fransızca bilmiyorum; en az bir ebeveyn/vasi yabancıdır (hburada).

S: Üçüncü ülke vatandaşlarının Belçika'da yüksek öğrenime erişimini destekleyecek herhangi bir önlem var mı?
C: Bazı üniversitelerde belirli ön gidişatlar (pre-trajectories) mevcut olup, benzer oturumlar Flaman entegrasyon servisi (Flemish integration service) tarafından da düzenlenmektedir.

S: Üçüncü ülke vatandaşları yabancı niteliklerinin tanınmasını nasıl sağlayabilirler?
C: Flanders'daki NARIC ve Brüksel ve Valonya'daki Federation Wallonie-Bruxelles aracılığıyla.

📌 Eğitime erişim konusunda bilgi verebilecek kamu kurumlarının listesi
Integration centres (in all regions); CLB

📌 Belçika'da eğitime erişim konusunda bilgi sağlayabilecek STK'ların listesi
BON CAP VIA SIEP

Sağlık hizmeti

S: Belçika'da sağlık hizmetlerine erişmenin genel koşulları nelerdir?
C: Genel olarak Belçika'da yaşayan herkesin Anayasa tarafından sağlanan temel sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır. Yasal ikamet yeri olmayan kişilerin de tıbbi bakım alma hakkı vardır ve acil tıbbi yardım yönetmeliğine göre onlar için özel bir sistem geliştirilmiştir. Sağlık hizmetlerine erişim zorunlu sigorta (mandatory insurance) ilkesine dayanmaktadır.

S: AB üyesi olmayan yabancıların Belçika'daki tıbbi/hastane tedavi masraflarını karşılamaları gerekiyor mu?
C: Sağlık sigortası, pratisyen hekim veya uzmanlar, diş hekimleri, fizyoterapistler, göz doktorları, doğum, hastaneye yatışlar, çeşitli ilaçlar vb. ile yapılan görüşmeler de dahil olmak üzere tıbbi masrafların tamamını veya bir kısmını karşılar. Katkı payı, hastanın ödediği tutarın yaklaşık %25'idir. doktora. Hastanın Global Tıbbi Kaydı (Global Medical Record; GMD) varsa, kendisine daha fazla geri ödeme yapılacak ve katkı payı daha da düşük olacaktır. Ayrıca özel hastane yatış sigortası sistemi de bulunmaktadır. Yasal statüsü olmayanlar için bu hastane masrafları "acil tıbbi yardım" sistemi kapsamına giriyor. Acil tıbbi yardım, Belçika'da düzensiz olarak kalan bir kişinin tıbbi masraflarına CPAS'ın mali katkısı şeklinde yapılan yardımdır. Bu, kişiye doğrudan ödenen bir mali yardım olmayıp, yalnızca Belçika'da düzensiz olarak kalan kişilerin tıbbi bakıma erişimini sağlamayı amaçlamaktadır. Acil yardımın (örneğin kazalar veya hastalıklar için) yanı sıra tıbbi muayeneleri, fizyoterapi tedavisini veya basit doktor ziyaretlerini de kapsayabilir. Aciliyet, hasta veya CPAS tarafından değil, yalnızca doktor tarafından belirlenir.

S: Belçika'daki kamu hastanelerinde/sağlık merkezlerinde tercümanlık hizmeti mevcut mudur?
C: Flanders'da özel konular için sosyal tercüman/çevirmen talep edilemediğinden yalnızca sosyal hizmetler bu hizmetlerden yararlanabilir. SETIS, Valonya'da, yabancılar ile psiko-medikal-sosyal ve idari sektörlerdeki profesyoneller arasındaki iletişimi kolaylaştırmayı, yabancıların hizmetlere erişimini kolaylaştırmayı amaçlayan sosyal tercümanlık hizmeti sunmaktadır; vesaire.

S: Belçika'da yaşayan üçüncü ülke vatandaşları hastalık durumunda nakit yardımlardan yararlanabilir mi?
C: Evet, Belçika vatandaşlarıyla aynı koşullar altında. Bu yardımlardan yararlanma hakkı şu kişilere verilmektedir: Kazanma kapasitesinde en az %66 oranında azalmayla sonuçlanan yaralanma veya işlevsel bozukluk nedeniyle tüm faaliyetleri durduran; Asgari katkı payını ödemiş olmak ve; İş göremezlikten önceki 12 ayın en az 180 iş günü boyunca önceden sigortalı olması.

📌 Sağlık hizmetlerine erişim konusunda bilgi sağlayabilecek Belçika kurumlarının listesi
CM; SOLIDARIS; OCMW/CPAS

📌 Belçika'da sağlık hizmetlerine erişim konusunda bilgi sağlayabilecek STK'ların listesi
Cap Migrants; Doctors without borders; Medmimigrants; Service d'Aide à l'Inclusion de Liège (S.A.I.L)

Sosyal Yardım

S: Üçüncü ülke vatandaşları Belçika'da hangi koşullar altında sosyal yardım yardımlarından yararlanabilirler?

C: Belçika'da yasal olarak ikamet eden, AB üyesi olmayan tüm yabancılar sosyal entegrasyon talebinde bulunabilir. Sosyal yardımların miktarı ailenin durumuna bağlıdır: yalnız olma, ailenin bir parçası olma ve birlikte yaşama. Sosyal entegrasyon geçinmeye yetecek bir ücretten, istihdam yoluyla sosyal entegrasyondan veya her ikisinin birleşiminden oluşabilir.

Geçim ücreti: Entegrasyon gelirinin miktarı, başvuru sahibinin entegrasyon geliri kategorisine (aile durumuna göre belirlenen) ve geçim kaynaklarına bağlıdır. Üç yaşama ücreti kategorisi vardır:

- 'Birlikte yaşayan kişi': Bağlantıları ne olursa olsun, ev işlerini çoğunlukla ortaklaşa yürüttükleri en az bir kişiyle aynı çatı altında yaşamak.
- 'Tek Kişi': 'birlikte yaşamıyor', 'bağımlı bir ailesi yok' veya evsizler ve onlar için bireyselleştirilmiş bir sosyal entegrasyon projesi (GPMI) oluşturuldu.
- 'Bakımlı aileye sahip kişi': en az bir reşit olmayan evlenmemiş çocukla yaşayanlar ve bir veya daha fazla reşit olmayan çocukla birlikte yaşayanlar ve bunların eşleri/birlikte oldukları kişiler (eş/partnerin entegrasyon geliri alma hakkı varsa, başvuru sahibi ve eşi) /ortaklardan her biri entegrasyon geliri kategorisinin yarısını alacaktır).

İstihdam yoluyla sosyal entegrasyon: 25 yaşın altındaki başvuru sahipleri için. Bu şunları içerir: başvuruya ilişkin CPAS kararından itibaren 3 ay içinde istihdam hakkı veya belirli bir süre içinde istihdama yol açması gereken bir GPMI. GPMI, CPAS ile entegrasyon geliri almaya hak kazanan kişi ve herhangi bir üçüncü taraf arasında aşağıdaki konularda yapılan bir anlaşmadır: topluma entegrasyon; bir iş projesi, eğitim veya çalışmalar yoluyla çalışma hayatına entegrasyon. Bireyler şu durumlarda hâlâ entegrasyon geliri alma hakkına sahiptir: OCMW tarafından istihdam yoluyla sosyal entegrasyon hakları bekleniyorsa; sağlık veya eşitlik nedenleriyle çalışamayan; entegrasyon geliri miktarına ulaşmadığı takdirde istihdamdan elde edilen gelire ek olarak.

S: Sosyal yardımdan yararlananlar iş aramakla veya toplum çalışması yapmakla yükümlü müdür?

C: Bu bir zorunluluk değil, aktivasyon politikalarındaki olası gönüllü "yörüngelerden" biridir. Normalde, zorunlu bir çalışma gidişatı, bir "GPMI" sözleşmesi yoluyla sosyal entegrasyon hakkına dahildir. Başvuru sahipleri, bireyselleştirilmiş bir sosyal entegrasyon projesiyle bağlantılı olarak iş, istihdama yol açma veya istihdama rehberlik yoluyla sosyal entegrasyon haklarını kullanabilirler.

Sosyal yardımlara erişim konusunda bilgi verebilecek kamu kurumları ve STK'ların listesi

OCMW/CPAS; CAW's ve Sosyal Merkezler; Cap Migrants; Caritas; Vluchtelingenwerk Vlaanderen; CIRE; Convivial ASBL; Service Social des Solidarites (SESO); Service d'Action Sociale Bruxellois (SASB)

Konutlandırma

S: Üçüncü ülke vatandaşları hangi koşullar altında Belçika'da sosyal konuta erişebilir?
C:Sosyal kira sözleşmesi yapılabilmesi için kiracının nüfus kütüğüne veya yabancılar kütüğüne kayıtlı olması gerekmektedir. Yasal ikametgahı olmayan birinin sosyal konut hakkı yoktur. Yasal ikametgahı olmayan bir kişi sosyal kiracıyla birlikte yaşadığında konut şirketi kira sözleşmesini feshedebilir. Sosyal konut kiralamak için 18 yaş ve üzeri başvuru sahiplerinin bir konut şirketine başvurması gerekmektedir. Ayrıca, ortak vergiye tabi gelir, ayrı vergiye tabi gelir, gelir ikame indirimi, entegrasyon geliri ve yurt dışından veya bir Avrupa/uluslararası kurumdan gelen vergiden muaf mesleki geliri ifade eden gelirle ilgili koşulları da karşılamaları gerekir. Bir taşınmazın veya arsanın tamamını veya bir kısmını satın alan kişiler kayıt yaptıramaz. Bu koşul, gelecekteki referans kiracısı, referans kiracıyla evli olan, onunla yasal olarak birlikte yaşayan veya fiili ortak olan ve mülkte birlikte oturacak kişi için geçerlidir.

S: Belçika'da yaşayan üçüncü ülke vatandaşları konutların karşılanabilirliğine yönelik destek tedbirlerinden yararlanabilir mi?
C: Sosyal konut için 4 yıldan fazla bekleyenlere huurpremie veriliyor. 4 yıl ve daha uzun süredir sosyal konut bekleyen, kira sözleşmesiyle özel kiralık ev kiralayan çok düşük gelirli aileler aylık kira bedelinden yararlanabilecek. Wallonia'da da 18 ay bekleyenler için benzer bir uygulama var.

S: Belçika'da konut arayan yabancılara sunulan herhangi bir yardım var mı?
C: Kiracıları sosyal ve özel konut konusunda savunan ve bilgilendiren Vlaamse Huurdersplatform ve Huurdersbonden gibi kuruluşlar var. Brüksel'de BBROW ve Wallonia'da "le Réseau Wallonie du Droit à l' Habitat" var. Flanders ve Brüksel'deki SAAMO aynı zamanda kiracıların ve acil alıcıların haklarını da savunuyor.

S: Savaştan kaçan Ukraynalıların barınmalarına erişimlerini sağlamaya yönelik hedefe yönelik herhangi bir önlem var mı?
C: Evet, aşağıdakiler de dahil olmak üzere farklı önlemler: 1) özel konaklama (ayrıntılara bakın burada ve burada); 2) ilk karşılama olarak Brüksel'deki acil durum merkezi; 3) Flandre'deki acil durum köyleri ve Brüksel, Flandre ve Valon komünleri/belediyelerindeki halka açık konaklama yerleri, yardımlı yaşam dairelerindeki konaklama yerleri, hizmet daireleri, oteller, pansiyonlar, gençlik konaklama merkezleri, tatil evleri, B&B'ler, tatil parkları veya diğer turistik konaklama yerleri; 4) devlet bakanı özel vatandaşlar tarafından barınma sağlamak amacıyla büyük bir "Plek Vrij/ Place Dispo" kampanyası düzenledi.

📌 Konut konusunda bilgi verebilecek kamu kurumları ve STK'ların listesi
OCMW/CPAS; CAW; La Société Wallonne du Logement (SWL); Fonds du Logementde Wallonie (FLW); Société Wallonne du Crédit Social (SWCS); Agence Immobilière Sociale (AIS)

This publication was funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund. The content of this publication represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.